

bufferzones voor cultuur, recreatie en agrarische activiteiten. Er zijn plannen om de agrarische gronden aantrekkelijker in te richten en te voorkomen dat men er zijn afval stort.

3. De heer J. Van den Berg, “Staatsbosbeheer over het Engelermeer

De heer van de Berg behartigt de belangen van staatsbosbeheer, hij houdt zich bezig met de groene gebiedsontwikkeling. Hij merkt op dat het gebied rond het Engelermeer een natuurgebied van formaat is, dit geldt voor flora en fauna en het feit dat het strak tegen de stad aan ligt zodat het beschikbaar is voor recreanten in de buurt. Hij vindt het belangrijk te benadrukken dat natuur zonder mensen eigenlijk geen natuur is. De manier waarop het gebied nu is ingericht, is niet zoals staatsbosbeheer het zou willen en om een balans te krijgen is het nodig om met meerderen van gedachten te wisselen. Vandaar dat hij vanavond aanwezig is. Hij bepleit een situatie waarin een combinatie gerealiseerd wordt, waarin men kan wandelen, van de natuur genieten maar waar ook te leren valt. Hij stelt zich voor dat de jeugd uit de buurt een mogelijkheid heeft om op een leuke wijze te leren verantwoordelijk om te gaan met de natuur. Daarnaast is er nog een belangrijk punt, namelijk de cultuurhistorische betekenis van het gebied. Hij noemt als voorbeeld de Eendenkooi. De Eendenkooi is rond 1700 aangelegd en in 1985 in het bezit van de gemeente 's-Hertogenbosch gekomen. Er bestaat nog een recht op het vangen van eenden maar dit wordt niet actief gebruikt. Het vangen van eenden in een eendenkooi is een oud beroep, dat alleen in Nederland voorkomt. Wilde eenden werden met lokeenden een vangpijp in gelokt waarop de kooikershond ze ving aan het uiteinde. De kooi wordt momenteel afgesloten door hekwerk en is erg gevoelig voor vandalisme. Het idee is gerezen om de kooi door vrijwilligers te laten opknappen zodat hij behouden kan blijven en getoond kan worden aan bezoekers. Het is de bedoeling dat het op den duur stiltegebied wordt. De heer van de Berg is van mening dat het gebied zijn natuurwaarde moet behouden en dat in samenwerking met de gemeente en anderen het gebied een waardevolle invulling krijgt dat aansluit op de omgeving. Hij vraagt om activiteiten en belangen vloeiend in elkaar over te laten lopen.

4. De heer H. Verkammen over recreatie rond het Engelermeer

De heer Verkammen geeft aan dat de gemeente zoekt naar mogelijkheden om het Engelermeer intensiever te gebruiken als de ontgroningen klaar zijn (binnen vijf en tien jaar). Het moet duidelijk worden wat de mensen willen en wat zij willen toestaan. Er is reeds een duikschool maar er zou gekeken kunnen worden naar verdere ontwikkeling van watergerichte activiteiten, zoals roeien, zeilen of kanovaren. Er is een pad aangelegd langs de plas maar het zou leuk zijn om rondom te kunnen wandelen. De uitbreiding van horeca-activiteiten zou aan kunnen sluiten op het strandbad. Hij geeft aan dat één en ander gepaard gaat met problemen. Enkele delen van het gebied zijn bezit van de gemeente Heusden, er zijn belangen van landeigenaren en het feit dat het om hoogwaardig natuurgebied gaat. Daarbij ligt de grondwinning op het moment wat stil.

- Een aanwezige vraagt wat er met de twee boerderijen gebeurt die bij de plas en de snelweg liggen. Het antwoord is dat één van de woningen particulier bezit is en de ander te koop staat.
- De heer Brinkhof, ecooloog bij de gemeente 's-Hertogenbosch en projectleider bij de Groene Delta, geeft aan dat de gemeente, het waterschap en de natuurorganisaties nadenken over de verbinding tussen het Engelermeer en de Moerputten. Verder zijn ook de ontsluiting van Vlijmen en de A59 onderwerp van gesprek.
- De heer Oostra, projectmanager bij het ingenieursbureau van de gemeente 's-Hertogenbosch, merkt op dat de ontgroning nog niet klaar is. Er zal nog 10 tot 12 hectare water bij komen. In 2012 is men klaar met de werkzaamheden. Nu wordt ontgrond tot 6 meter diepte zodat er een gevarieerde bodem in het Engelermeer ontstaat.
- Een aanwezige vraagt wat er met de oude zandput van Boskalis gebeurt. Hier werd veel chemisch afval opgeslagen. Het antwoord is dat een jaar of drie geleden deze plek is opgeruimd en teruggegeven aan de natuur.
- Vanuit de zaal wordt gevraagd wat de opinie van de gemeente Heusden op alle plannen is. Een lid van de milieubeweging Heusden is aanwezig en antwoordt dat de gemeente Heusden van mening is dat het gebied open blijft. Mevrouw Bosch merkt op dat alle plannen in overleg met de gemeente Heusden gaan.

5. Stellingen en discussie

Mevrouw Bosch kondigt aan dat er een aantal stellingen zullen worden geponeerd door de bestuursraad. De aanwezigen kunnen hier over discussiëren. De stellingen luiden:

1. *Herman van der Kamp (Bestuursraad):*
De recreatieve functie van het Engelermeer moet worden versterkt door de aanleg van een stadscamping met vakantiebungalows.
Hoe denkt men over het plan om aan de westkant van de plas een camping aan te leggen. Men is van mening dat het tegenstrijdig is. Aan de ene kant wil men natuur en aan de andere kant wil men een camping met toebehoren. Het voorstel wordt geopperd om over een kinderboerderij te denken.
 - De heer en mevrouw Knippels bewonen de boerderij nabij de plas en merken op dat zij tien jaar geleden al bezig zijn geweest met dergelijke ideeën maar zij mochten niet ontgroenen. Zij hadden plannen om bijvoorbeeld een zorg- of kinderboerderij te starten met de bijbehorende beplanting. De heer Knippels kan ook natuurlessen verzorgen. Het sluit nu goed aan bij het idee om jongeren meer bij de natuur te betrekken. De gemeente 's-Hertogenbosch heeft voorheen nooit op de plannen gereageerd. Wel is met de vorige wethouder, de heer Rottier, gesproken. De heer Brinkhof stelt voor meteen een afspraak met het echtpaar maken en de correspondentie uit het verleden te bekijken.
 - Een aanwezige merkt op dat er al een camping in Bokhoven is.
2. *Martin Berens (Bestuursraad): De woonfunctie rondom het Engelermeer moet worden versterkt door de aanleg van drijvende woningen die aansluiten bij het kastelenconcept en een uitbreiding van de golfbaan.*
Eensluidend is men het er over eens dat het ten koste gaat van het groen en dat dit geen optie is.
 - a. *Joop de Bijl (Waterschap): De waterbergingsfunctie van het Engelermeer moet worden versterkt.*
Hij merkt op dat er veel water is. De groene, lage gedeeltes rond 's-Hertogenbosch kunnen gebruikt worden om water te bergen in tijden van overlast. Er is net met te startnotitie begonnen waarin gedacht wordt aan het bergen van 5 miljoen kuub water. Het resultaat zal beschreven staan in de Milieu Effect Rapportage.
Hoewel de situatie van wateroverlast eens in de honderd jaar voorkomt moet men toch voorbereid zijn.
 - Een aanwezige vraagt waar de treksvogels dan moeten landen. Het antwoord luidt dat er genoeg plek voor hen overblijft.
 - Een aanwezige vraagt of het schadelijk is voor het landschap als het eens in de zoveel tijd onder water komt te staan. De heer de Vrind antwoordt dat het juist heel goed is voor het landschap. De natuur kan het goed hebben, maar het moet natuurlijk niet te vaak gebeuren.
 - De eigenaar van een steenfabriek vraagt of er een dijk rond zijn bezit kan komen bij wateroverlast. Het antwoord is dat er met ieders belangen rekening wordt gehouden.
3. *Willem van den Boogaard (bestuursraad): De natuurfunctie van het Engelermeer moet worden versterkt door de aanleg van een bos naast de waterplas.*
Het gaat om het aanplanten van bos rondom de plas, waarvan al een gedeelte is aangelegd. Er wordt een oase van stilte temidden van bos gecreëerd.
 - De heer van de Berg merkt op dat een bos aanleggen geen goed idee is. Je krijgt dan een natuurgebied dat in Nederland al volop bestaat. In Nederland zijn daarentegen weinig rietuigtes.
 - De heer van de Meijden is van mening dat een bos niet past in dit gebied. Ook populieren passen niet in het landschap. Terwijl ze hier en daar wel aangeplant zijn ten gunste van Haverleij en ze ten zuiden van 's-Hertogenbosch thuishoren.
 - Een aanwezige merkt op dat een bosstrook wel het lawaai van de snelweg kan tegenhouden.
4. *Herman van der Kamp: De functie van het Engelermeer wordt versterkt door uitbreiding van het strandbad.*

Bij het uitbreiden van het strandbad wordt gedacht aan mogelijkheden voor vissers, het aanbrengen van steigers, roeibootjes en restaurants.

- Een aanwezige merkt op dat maar op een klein stuk oever gevist kan worden, de rest ligt aan heel diep water of is onbereikbaar.
- De heer van der Meijden oppert de oevers schuin te laten aflopen en verschil in diepte te creëren. Dit schept meer mogelijkheden voor waterleven.
- Een aanwezige vraagt of het mogelijk is het recreatieseizoen te verlengen zodat er bij fijn weer in het najaar ook strandwacht aanwezig is, de boeien drijven en de toiletten open zijn. Het antwoord hierop is dat erover nagedacht wordt.
- Een aanwezige vraagt of het schadelijk is om incidenteel popconcerten te houden op het strandbad. De heer van den Berg merkt op dat het afhankelijk is van de geluidsterkte. Hij vraagt zich af of het noodzakelijk is een concert te houden. Het ligt moeilijk want jongeren moeten zich ook ergens kunnen vermaken. Het golfterrein zou een optie kunnen zijn. De heer van der Pluym van de politie merkt op dat de bewoners van Haverleij geluidsoverlast niet op prijs stellen.

Met dit laatste punt wordt de avond beëindigd. De heer van der Kamp bedankt iedereen voor zijn komst in groten getale en belangstellende inbreng. Het boek 'Zeldzaam groen' kan men kopen bij de heer de Vrind. Het verslag van de avond zal op de website van de gemeente 's-Hertogenbosch worden gepubliceerd. Mevrouw Bosch sluit de bijeenkomst om 22.15 uur.